

या अंकात	
पान ०२	ऑन-लाइनशिक्या - राशिका फडके
	सविता घामले
पान ०३	सविन कांभे हेम करतला मल:स्वस्थ अरणे जयवीर
	निमिष वा. वाटवळकर
पान ०४	देशी देशी
	सतीश जोशी
पान ०५	मराठी मनोरंजन दिवस - गणेश आवलव

कोव्हीड १९, अनलॉक - ५

पाल्यातील जनजीवन हळुहळु पूर्वपदावर

'संपूर्ण लॉकडाऊन' ते 'अनलॉक पाच' पर्यंतच्या 'कोव्हीड' च्या प्रवासाला जवळजवळ ७ महिने होत आले. मार्च अखेरपासून सुरु असलेल्या या कोव्हीडमय परिस्थितीत मारुत लावण्याचे व सोशल डीस्टन्सिंगच तंत्र सर्वांनीच आत्मसात केले आहे. मार्च, एप्रिल महिन्यांमध्ये नागरिकांना वाटणारी कोव्हीडविषयीची प्रसंग भीती आता काही प्रमाणात कमी झाली आहे. कोरोना लसीच्या संदर्भात दोस अशी माहिती मिळत नसल्यामुळे व आता किती दिवस घरात बसणार या विचाराने लोकां आपापल्यापरीने स्वतःची आणि कुटुंबाची काळजी घेत दैनंदिन व्यवहार सुरु करत आहे.

आयसोलेशनचा (विलगीकरणचा) सत्रा दिला जात आहे. ३० टक्के सौम्य लक्षणे दाखवणारे रुग्ण काही दिवसांच्या उपचारांनी बरे होऊन हॉस्पिटलमधून घरी जात आहेत. अनलॉक एक, दोन, तीन, चार आणि आता अनलॉक पाचच्या टप्प्यापर्यंत आपण पोहोचलो आहोत. मार्केट, दुकाने, हॉटेल्स, बँका, सरकारी व खाजगी कार्यालये यांचे कामकाज आता ६० ते ७० टक्क्यापर्यंत सुरु झाले आहे. लांबच्या प्रवासासाठी घातली गेलेली इ-पासची अटही आता मागे घेण्यात आली आहे.

अंदाजे ८० टक्क्यापर्यंत आलेला रिकव्हरी रेट आणि कोव्हीड रुग्णाला मिळणारी तत्पर आरोग्यसेवा यामुळे सर्वसामान्य माणूस काही प्रमाणात आश्चर्य झालेला दिसत आहे. आपल्या के ईस्ट यॉर्डमध्ये दररोज सरासरी १०० कोव्हीड रुग्णांची नोंद होत असली तरीही त्यातव्याख्यात चांगली बाब म्हणजे यातील अंदाजे ६० ते ७० टक्के 'ए सिम्टोमॅटिक' म्हणजेच कुव्हीडी लक्षणे नसलेल्या प्रकारात येतात. त्यामुळे त्यांना परीच

'अनलॉक पाच'च्या टप्प्यात ५० टक्क्यापर्यंत ग्राहक रेस्टोरेमध्ये जाऊ शकतात अशी मुभा देण्यात आली आहे. याशिवाय लांब पल्ल्याच्या रेल्वगाड्या सुरु करण्यात येणार आहेत. सरकारसुद्धा अनलॉकचे विविध टप्पे पार पाडत जनजीवन पूर्वपदावर आणण्यासाठी जोमाने प्रयत्नशील आहे. मुंबईची लोकलसेवा अजूनतरी सरसकट सर्वांना खुली झाली नसली तरीही बस, खासगी वाहने, ओला, उबर, रिक्शा अशा वाहतुकीच्या विविध पर्यायांचा वापर करून नागरिक आपापल्या कामाला जाण्यासाठी उत्सुक दिसत आहेत. शाळा, महाविद्यालये, क्लबसेस, परीक्षा हे सर्व जरी घरच्या घरी ऑनलाईन सुरु असले तरी संध्याकाळच्या येव्ही होणारी पाल्यांच्या रस्त्यांवरील विशेषतः हनुमान, महात्मा गांधी व नेहरु रोडवरवी वेळ आता पूर्वीसारखी सुरु झाली आहे. थोडक्यात कोव्हीडचा साट अजून काही काळ तरी निश्चित असणार आहे असे गृहीत धरून नागरिक आता कोव्हीड समवेत जगायला शिकते आहेत हे निश्चित !

CLICK TO PLACE
**YOUR
AD
HERE!**

साठे यांचे
ॐ विजय स्टोअर्स ॐ
सहजीवन, ४ अदानी रोड, विलेपार (पूर्व), मुंबई - ४०० ०५७. फोन : २६९४६५१९, २६९८८५२९

नमस्कार
सर्व प्रथम सगळ्यांना हिंदु नववर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा...
सध्या कोरोना व्हायरसने जगभरात धुमाकूळ घातला आहे. आपल्या मुंबईतही काही रुग्ण सापडले आहेत.
सुरवातीचा काही काळ हा सर्वांसाठी संभ्रमाचा होता तो तसा आमच्यासाठीही होता.
म्हणून त्या काळात सर्वांच्या काळजी पोटी आम्ही विजय स्टोअर बंद ठेवले होते. पण आता...
मा. पंतप्रधान व मा. मुख्यमंत्र्यांनी या प्रसंगी ह्या काळात कोणत्या जीवनावश्यक गोष्टी चालू रहातील ह्याची म्बळता दिली आहे...
म्हणून आम्ही विजय स्टोअर दिनांक २६/०३/२०२० पासून रोज सकाळी ९ ते ११ चालू करत आहोत.
मा. पंतप्रधान व मा. मुख्यमंत्र्यांनी आपल्याला या कठीण प्रसंगी सोशल डिस्टन्सिंग द्वारे कशी काळजी घ्यावी हे सांगितले आहे.... ती सर्व काळजी आम्ही आपल्या काळजीपोटी घेणार आहोत.... याता आपण सहकार्य कराल याची खाती आहे.
१) गर्दी करू नका
२) सामानाची यादी तयार करूनच घेऊन या.... म्हणजे वेळ जाणार नाही
३) कृपया सुट्टे पैसे घेऊन या
४) नियमांचे काटेकोर पालन करा सोशल डिस्टन्सिंग घेवा
स्वतः ची काळजी घ्या आणि इतरांनाही सहकार्य करा.
आमची शाखा कुठेही नाही

नवरी
रूपाली

ओटी भरण
बारते
वाढदिवस
लग्न

सण समारंभ सुशोभित करण्यास लागणऱ्या वस्तू मिळवण्याचे एकमेव ठिकाण
उपलब्ध वस्तू व सेवा

- समई
- राशोळी
- मुळक
- दाखणे लोहा
- सुरा
- पाव बनवणार / कुलाची बनवणार
- डेकोरेटिव्ह ट्रे
- रोशनी
- ज्योती
- घावरपणा
- मोवाची / कुलाची मुठदाळ
- अंतराळ
- शेवा/उखले
- टोपी/फेट
- पुस्तके/पणजी
- अंटीथाप वाळक
- नोटचा हार
- कुणायी बनवणार
- अंटीथाप बनान
- बस
- रुक्मिणी (नाना/मुंग)
- नवरीची सान्नी
- मुजीपणजी पिकाळकीची मादी
- दिवसपुत्र
- देणवणेपणऱ्या वस्तू
- ओहाणाने ताट
- केळीचे दाब

महेश तलवार मिळकणऱ्या सेवा (पारसारी सान्नी, फोहर, फेटा आणि पुतळी पणजी)
विजय स्टोअर

वीप सिट्टे-चेजळकर: ९६६७० ६६६७७
कृष्ण जाधवकर: ९७७३५ ६५६७६
फोन: ९१६०४ ०५२६७

Shop No. 6, Pratham Building, Near Prathana Medical, Prarthana Samaj Road, Vile Parle (E), Mumbai - 400057

संपादकीय

काही वर्षांपासून पाल्यांत भटकव्या कुत्र्यांचा सुखसुखाट होता. अंधार पडल्यानंतर पाल्यातील गलीबोळात त्यांचाच एकछत्री अंमल असे. एरवी गायभर जनाडणावा टण्यासुद्धा रात्री घराबाहेर पडण्यास कचरत असे. त्याच सुमारास एका लहानगीला धानवंशने जखर जखमी केल्याची घटना घडली होती. भटकव्या कुत्र्यांना आघा घालण्यात आलेल्या अपयशमुळे नागरिकांमध्ये प्रशासनाबद्दल प्रचंड राग होता. रागाच्या मारात ही सुद्धा ठरवले होते, भर चौकात सवडिखत एका भटकव्या कुत्र्याला गोळी घालीन व स्वतःला अटक करून घेईन. एका नागरसेवक मित्राने ह्या अघाट कल्पनेपासून परावृत्त केले नसते तर अस्मादिकांच्या हस्ते धानवंश निश्चित होता.

हे सर्व आता आवडण्याचे कारण म्हणजे सध्या मार्केटमध्ये गर्दीच्या वेळी होणारे पाकिंग व त्यामुळे होणारा वाह्युकुडीचा खोळा. संध्याकाळी महाला गांधी रस्त्यावर अनेक वाहने अवैधरित्या गाळ केलेली असतात. प्रथम म्हणजे मार्केटमध्ये मार्केट का आणायच्या? वर रस्ता आपल्याच तीर्थरूपांचा असल्याच्या आविर्भावाने बेदकराप्रणे पाकिंग करून आणून स्वतः खपेथीत मग व्हायचे. कुठली संस्कृती आहे ही? वाहतुकुडीच्या नियमांना धाड्यावर बसवणाऱ्या, अनेक विनंत्या करूनही न बघणाऱ्या ह्या असुसंस्कृत, असभ्य लोकांना कायमची जरब बसेल असा धडा शिकवणे गरजेचे आहे. एखादी गोष्ट जरी वर वर पहाता चुकीची वाटत असली तरी आणि जर ती व्यापक समाजहिताच्या दृष्टीने करणे गरजेचे असेल तर ती करण्यास हरकत नाही असे नीतीशास्त्र सांगते. वाहतुकुडीस अडथळा करणाऱ्या अशा गाड्यांचे टायर पंचकर करणे, त्यातील हवा काढणे हे किंवा ह्यासारखे उपाय जरी बेकायदेशीर असले तरी वाहतूक सुजली होण्यासाठी हे करणे गरजेचे आहे असाही विचार कोणी करू शकतो. रोजच्या रोज होणाऱ्या खोळंब्याने त्रस्त होवून पाल्यांतील एकाही समाजसेवकाचे डोके फिरणारच नाही व ती असले काही बेकायदेशीर (पण समाजोपयोगी) कृत्य करणारच नाही असा भ्रमात ह्या उर्मट वाहनचालकांनी राहू नये हे उत्तम! त्यांच्यावर वचक देण्यात यश आले तर पाल्यांतील वाहतूक तर सुळूकत होईलच आणि त्याचबरोबर समस्त पालेंकर अशा सचच्या समाजसेवकाला मनापासून दुबा देतील यात शंका नाही.

सौंदर्य - कलारसिका - शर्मिला फडके

लहानपणी ठाणे येथे बालपण गेलं तेव्हा पुढे जाऊन आपण लेखन करू असे शर्मिलाला वाटलं नव्हतं. म्हणजे निबंध लिहायला यंत्रे आवडायचे, पुस्तके वाचयला आवडायची. परंतु त्याहून काही वेगळं करू असे तेव्हा तरी काही डोक्यात नव्हतं.

परंतु अभ्यासात हुशार त्यामुळे 'जा सायन्सला' अशा प्रकारे ती विज्ञान शाखेत गेली आणि वनस्पतीशास्त्रात पदव्युत्तर शिक्षण घेऊनच बाहेर पडली. त्यानंतर केरी कॉलेजातून जाहिरात आणि कॉपीरायटिंगचा कोर्सही केला. काही काळ प्री प्रेस जर्नलमध्ये नोकरी केल्यावर मग लग्न झालं. लग्नानंतर पालेंयेथे रहिवास, संसार आणि तिथल्याच युनायटेड इंडमध्ये नोकरी असा दिनक्रम चालू होता, परंतु... आल्याला हवयं ते फक्त एवढंच नाही अशी जाणीव होऊ लागली आणि त्यातूनच ती लेखनाकडे वळली. सुरुवातीला लोकसत्तातील 'बुद्धा' पुरवणीतील लेख, प्रवास वर्णनपर लेख, छोट्टे अनुवाद, मुलाखती असे लेखन करू लागली. त्याच दरम्यान तिने मुंबई विद्यापीठातून पत्रकारितेचा डिप्लोमा केला. त्यानंतर ती 'बिन्ड' या कलेला वाहिलेल्या वार्षिकांताकडून चित्रकारांच्या मुलाखती घेऊ लागली.

तसेच त्यांच्या वेगवेगळ्या विभागात सहसंपादनाची इस्वीची काम करू लागली. तेव्हा तिला जाणून लागलं की केवळ संपादकांनी दिलेले प्रश्न विचारून त्यावरून लेख लिहिण्यापुढती आतली प्रतिक्रलेची आवड मर्यादित नाही. या विषयात आपल्याला रूची आहे. त्यांचं स्वतंत्र समीक्षण आपण करू शकू. पण मग त्यासंबंधीच्या संकल्पना शिकून घेतल्या तर? त्यातलाच एखादा अभ्यासक्रम केला तर? अशा विचारांने तिने आधुनिक आणि समकालिन भारतीय कलेचा इतिहास', प्राचीन भारतीय संस्कृती', शाश्वत परंपारण' या आवडत्या विषयांचे कोर्सस केले.

साहित्य कट्टा

सध्या याच विषयांवर शर्मिला मागील पंधराहून अधिक वर्षे लो क म त - दी पो र्स व, अक्षर, माहेर, अनुभवा अशा वेगवेगळ्या मासिकात लेखन करत आहे. कलाविषयक समीक्षा सदरे चालवत आहे. राजा रविवर्मन, अमृता शेर्गील, आबालाल रहमान, बाबुराव पेंटर, लक्ष्मण श्रेष्ठ, आरा, धुरंधर अशा अनेक प्रख्यात चित्रकारांच्या जीवनावबद्दल आणि कार्यबद्दल तिने लेखन केलं

करोनाच्या महामारीस तोंड देताना तीन घटक महत्वाचे आहेत.

१) व्यक्ती व समाज २) डॉक्टर ३) सरकार
व्यक्तिची जबाबदारी दुहेरी आहे. एक म्हणजे स्वतःप्रती व दुसरी इतरांप्रती म्हणजेच समाजाप्रती. या आजारापासून संरक्षण करताना व्यक्तिगत स्वच्छता, मुखपट्टीचा वापर, गॉल टाळणे इ. उपाय आहेत तर इतरांना त्रास होऊ नये म्हणून आजाराची लक्षणे न लपविणे, आजाराचे निदान झाल्यास विलगीकरण, योग्य उपचार इ. बाबींचे काटेकोर पालन करणे.

आरोग्यमंत्र

डॉक्टरांनी आपले काम हे कर्तव्य समजून व सेवाभावी दृष्टीने करणे आवश्यक आहे. दुर्दैवाने डॉक्टरांची निवड तथाकथीत गुणवत्तेवर होते व ही गुणवत्ता निव्वळ मिळू शकते. (खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालये)

आता सरकारकडून काय अपेक्षित आहे ते बघू. आरोग्य हा विषय सामायिक यादीत असल्यामुळे

आहे. 'आर्ट बिट' या नावाचा ब्लॉग ती लिहिते. काही समीक्षण आणि रसग्रहण या विषयावरील ऑनलाईन कोर्सही घेते.

हे सगळं अभ्यासपर लेखन चालू असताना शर्मिलामधील सर्जनशील लेखिका स्वरूप बसलेली नव्हती. त्यामुळेच तिने 'आयो बसंत' आणि 'यह शहर बड़ा पुराना है' या दोन्ही दीर्घकथाही लिहिल्या. 'मो'ज'सारख्या प्रथितस्वरुप दिवाळी अंकात त्या प्रसिद्धी झाल्या. तिच्या लेखनातील प्रवाहीपणा आणि रोचकता वाचकांना भावते. तसेच तुर्कस्तानी कादंबऱ्यांचे आणि अन्य काही अनुवादही तिच्या नावावर जमा आहेत. गेल्या वर्षीच 'फोर सीझन्स' या नावाची कादंबरी मेहता प्रकाशनातर्फे प्रसिद्ध झाली आहे आणि तिला त्याबद्दलचा लोकमंगल (पूर्वी दमागिया या नावाने ओळखला जाणारा) पुरस्कारही मिळाला आहे.

सध्या चित्रकार राजा रविवर्मन यांच्या कला-कारकिर्दीचा वेध घेणाऱ्या प्रकल्प प्रकल्पावर ती काम करीत आहे. तसेच म्युझियम' या विषयावरील कादंबरीही तिच्या डोक्यात घोळत आहे. आपापले लेखन प्रकल्प लिहिण्यासाठी म्हणून कुठे तरी मंडळनाभर जाऊन तिच्या मारू आणि ते पूर्ण करू असे म्हणून आम्ही एकमेकींचा निरोप ठेखिला.

लेखिका - सविता दामले
९९३०३११५४६

ही जबाबदारी केंद्र किंवा राज्य सरकार यांपैकी कोणाची हेच स्पष्ट नाही व यात राजकारणरुक्तता एकमेकांकडे बोटे दाखविली जातात. आवतगणवत कोणत्याच राजकीयपक्षास याचे महत्व ओळखले नाही व आरोग्यावर जमेतम दीड टका खर्च केला गेला. त्यामुळे सार्वजनिक आरोग्यसेचेचे तीनतेरा वाजले! डॉक्टर, परिचारिका व तंत्रज्ञ इ. इतर आरोग्य कर्मचारी नेहमीच कमी प्रमाणात उपलब्ध राहते. औषधांचा तुटवडा, रूग्णाहिका ना रूग्णशय्यांची कमी ही नित्याचीबाब आहे. थोडक्यात आरोग्याचे महत्त्व ना सरकारला ना समाजाला पटले आहे.

म्हणूनच असे सुरुवातेचे वाटते १) सरकारने आरोग्यावरील खर्च वाढवून पाच ते आठ टक्के करावा. २) जिल्हा रुग्णालयांमध्ये वैद्यकीय शिक्षणाची सोय करून डॉक्टरांची संख्या वाढवावी तसेच

परिचारिकांची व तंत्रज्ञ व इतर कर्मचारी वाढवावेत. ३) या सर्व मंडळींना योग्य तो मान द्यावा. सध्या सरकारी नोकशहा व राजकीय पुढारी फक्त

व धमकीयुक्त भाषा वापरत आहेत. ४) भारतीय प्रशासकीय सेवेच्या धर्तीवर भारतीय वैद्यकीय सेवा करावी म्हणजे आरोग्य खात्याला न्याय मिळेल.

थोडक्यात 'सर्वासाठी आरोग्य' या जागतिक आरोग्य संघटनेच्या संकल्पनेस वरील तीनही घटकांनी सक्रीय सहभागाने हातभार लावावा.

- डॉ. सुहास पिंगळे
९३२२२५०८३०

आम्ही पालेंकर

संपादक मिर्मिती प्रमुख
ज्ञानेश चव्हाकर अनिता चव्हाकर

सहाय्यक संपादक
भयमजी महाजन
editorial@partekar.com

सहाय्यक व माहिती
सुबोध टाईपरायटर

www.facebook.com/partekar

Address: 1, Lane, Nagarwadi Rd, Nagarwadi, Pune 411004
Ph: 2202241 | 2202241 | 9820111111 | 9820111111

GOLDEN GATE PROGRAMME
107 B, 1st Floor, Hemu Arcade, Vile Parle (W), Mumbai- 400 056.
www.goldengateprep.com

ATTENTION

STD-X STUDENTS, (ICSE, CBSE, IGCSE, SSC) 2 YEAR GROUP TUITION PROGRAMME FOR

<p>JEE MAIN AND JEE ADVANCED Covering</p> <p>JEE Main, JEE Advanced ETSAT, MHT CET Chemistry : Dr. U. R. Kapadi Ph. D., IT (Bombay) Prof. Tanu Akhtar E. Tech IIT ISM Dhebad Physics : Prof. Manoj Karmarkar H. Tech., IT (Bombay) Mathematics : Prof. Vinayak Antarkar H. Tech., IT (Bombay)</p>	<p>JEE MAIN AND MHT CET Covering</p> <p>XII (H. Sc.), M.T. CET, JEE MAIN Chemistry : Dr. U. R. Kapadi Ph. D., IT (Bombay) Prof. Prilpan Panchal M.Sc., IT (Bombay) Physics : Prof. Devendra Verma M. Sc. Physics Prof. Saurabh Phansalkar M. Sc. Physics Mathematics : Prof. Vinayak Antarkar E. Tech., IT (Bombay) Prof. S. B. Thite E. Tech., IT (Bombay)</p>
--	--

Seminars | Entrance Tests | Counselling Sessions. CONTACT US : Prashant Sir : 7039679129 | 9004607404

वर्किंग फ्रॉम होम करताना मनःस्वास्थ्य जपणे जरूरीचे

माझ्या एका मित्राचा मला परवा फोन आला. आजकाल इकडच्या टिकडच्या गप्पा म्हणजे तुमच्या इथे किती पॉझिटिव्ह निघाले आणि आम्ही कशी काळजी घेतो याचा असतात म्हणून मुद्दामच या चर्चाना फाटा देत सरळ त्याच्या कामाबद्दल चौकशी केली. एका बहुराष्ट्रीय कंपनीत तो बऱ्यापैकी वरच्या पदावर नोकरीला आहे. जेव्हा कामासंदर्भात बोलायला लागलो तेव्हा मला प्रथम जाणवले की तो जे काही बोलतो आहे ते निव्वळ काम असल्याच्या दिखाऊपणाचे आहे कारण त्याच्या बोलण्यात एकही गोष्ट पूर्णव्याख्या दिशेने जाणारी नव्हती. तो काय बोलतोय हे मला पूर्णपणे कळत होते पण तरीही मी त्याच्या बतविणीत रंगून गेल्याचे नाटक केले.

सेव्याच्या परिस्थितीत दोन प्रकारची लोकं दिसतात. ज्यांचे स्वतःचे धंदे आहेत ते नोकळपणाने आमच्याकडे काहीही काम नाही सांगून एक वाक्यतः कहाणी संपवतात किंवा धंदा किंमतपत चालू आहे ते थोडक्यात सांगतात आणि दुसऱ्या प्रकारचे जे अन्यायशक्त सेवेच्या व्याख्येत नसलेल्या नोकऱ्यांत आहेत ती बहुतांशी जनता आपली नोकरी टिकवण्याच्या कारणासाठी आपली उत्पादकता कशी दाखवायची यात मग्न आहेत.

आता या वातावरणाला सरावत बरेच उद्योगधंदे विशेषतः माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रात पूर्ववत चालू झाले आहेत. दुःस्वभावा माध्यमातून

कामेही होत आहेत पण बहुतांशी लोकांच्या हे लक्षात येत नाही की पूर्वी ज्या कामांना वेळ लागायचा तो आता कितीतरी पटीने कमी झाला आहे आणि या जास्तीच्या उपलब्ध वेळेचे काय करावयाचे? उदाहरण घ्यायचे तर पूर्वी एक तासाच्या कस्टरमर मिटींगला बंगळुरूला जायचे असले तर पहाटेची फ्लाईट पकडाय, बंगळुरू विमानतळापासून बहुतेक ठिकाणी जायला दोन अडीच तास लागतात म्हणजे जाता येतानाचा वेळ मोजला तर एक तासाच्या मिटींगला पाच तास हे फक्त विमानतळ ते कामाच्या ठिकाणी जायला लागायचे आणि पुन्हा संध्याकाळी दमून भागून परतीची फ्लाईट असा पूर्ण दिवसाचा भरगच्च दिनक्रम असायचा. या भरगच्च कार्यक्रमात काम हे एक तासाचेच असायचे पण दिवस प्रचंड बिड्डी असल्याचे दाखवले जायचे. आता ही एक तासाची मिटिंग दृक्श्रव्य माध्यमातून बरोबर एक तासात संपते. अनेक ऑफिसेसचा मात्र प्रचंड प्रवासखर्च वाचत आहे हा फायदा आहे,

कर्मचाऱ्याचा प्रवास वाचत आहे हे जसेच जरी फायदे असले तरी त्या कर्मचाऱ्याला हा जास्तीचा वेळ कसा घालवायचा हे कळत नसेल तर तो वेळही पोकळी वाटते. माझ्याशी फोनवर बोलावण्या मित्राने अशीच पोकळी भ्रमणाऱ्या अनेक फुटकळ गोष्टी सांगितल्या. थोडक्यात काय तर वर्किंग फ्रॉम होम करता

करता लोक काम आणि घर यातली सीमारेषा कुठे आखायची हेच विचारायला लागले आहेत.

ऑफिसमध्येही आठ तासांपैकी प्रत्येक मिनिट थोडेच काम केले जाते? जेवण, एक दोन वहा आणि थोड्या अनौपचारिक गप्पा यांचा विचार केला तर साधारण सहा तास काम आपण करतो असे दोबळपणे मानले तर घरी असताना काम करावयाचे तर बरेच लोकं हे सहा तास दिवसभर पसरून ठेवतात. वास्तविक घरून काम करतानाही काही नियम कसोशीने पाळणे जरूरी असते नाहीतर खाजगी आयुष्य आणि कामाचे तास याचा बोजवारा उडतो. आज या नवीन जगाच्या सहाय्या सावल्या महिन्यात अनेक कंपन्यांना हे जाणवायला लागले आहे. कर्मचाऱ्यांच्या मानसिक स्वास्थ्याचा प्रश्न ऐरणीवर यायच्या मार्गावर आहे. घरून काम करतानाही वैयक्तिक वेळ घेणे, रजा घेणे म्हणजे काही पाप नाही हे आता या घरून काम करणाऱ्यांच्या मनावर ठसवायची वेळ आली आहे.

कर्मचाऱ्यांना आपला खाजगी वेळ सांभाळता यावा म्हणून अनेक कंपन्यांनी नवनवीन वरुच्या अमलात आणायला सुरवात केली आहे. काही कंपन्यांनी शुक्रवारी दुपारी दोन नंतर तर काहींनी शुक्रवारीच मिटिंग आयोजित करायला मनाई केली आहे. काहींनी खूप वेळ चालणाऱ्या मिटिंगच्यामध्ये सक्तीचे ब्रेक घ्यायची शिफारस केली आहे. नोकरी करताना सगळ्यांचे लक्ष हे जोडून आलेल्या सुट्यांवर असते. आता घरून काम करतानाही अशा जोडून सुट्या असल्या तर कर्मचाऱ्यांनी पूर्णपणे काम बंद ठेवायचे आवाहन केल्या करत आहेत.

या नवीन जगात जिथे अजूनही पुढच्या काळ कसा असेल याची खात्री नाही अशा विचित्र काळीत आपण सगळे अडकलो आहोत. घरून काम करणे याची ज्या उद्योगांना याआधी कल्पनाही नव्हती अशा उद्योगांनीही आता या नव्या कामाच्या पद्धतीला अनुसरले आहे. कामाची गुणवत्ता आणि उत्पादकता जरी बऱ्यापैकी साधली गेली असली तरी कर्मचाऱ्यांच्या मानसिक स्वास्थ्याची नवी समस्या येवढसावायला लागली आहे. काम आणि खाजगी वेळ यात पुसट झालेली सीमारेषा पुन्हा ठळक करण्याची हीच वेळ आहे.

निमित्त मा. पाट्यांवरकर
९८७०४६९९९३

चकवा

कोव्हीडच्या काळात पुस्तक लेखन, वाचन, प्रकाशन व्यवहार चालू ठेवण्यासाठी आपण हळूहळू सरावतोय. 'चकवा' हा लीना माटे यांचा किंबदन्तवर् जुलै २०२० मध्ये प्रकाशित झालेला कथासंग्रह हे पुस्तक त्यांनी आपल्या गुरु-सुप्रसिद्ध लेखिका माधवी कुंटे यांना अर्पण केले आहे. प्रस्तावनेत माधवीताई म्हणतात, 'या कथा वाचकांना गुंतवून ठेवतील, आत्मनिश्चिन करायला लावतील, त्याचबरोबर कसपणूकही करतील' आणि या कथा वाचलांना आपल्याला याचा सतत प्रत्यय येतो.

कथासंग्रहातील 'अक्षय्यामा' आणि 'बेहसा' या दोन कथा 'नायक'केंद्रित कथा. दोघांनाही घटना आणि परिस्थिती अशा वळणावर घेऊन येतात की पश्चातापाखेरीज हातात काहीच उरत नाही. एकाचा, भीतीच्या एक क्षणातून घेतलेला निर्णय तर दुसऱ्याच्या लहानपणी एक घटनेमुळे, गैरसमजुतीतून निर्माण झालेल्या रागाचा परिणाम. दोघांनाही उर्जित आयुष्य, जरी चिरंजीवित्व नसले तरी, दुःख

आणि पश्चातापाच्या आगीत भळभळत्या जखमेत केढायचे आहे. 'चकवा', 'हक्क', 'डिसिजन', 'सोबत', 'रॉग नंबर' आणि 'जीवनागणे' या सर्व कथांच्या केंद्रस्थानी 'नायिका' आहे पण या कथांतून दिसणारी स्त्री-रूपे मात्र अगदी भिन्न आहेत. खरेतर या सर्व स्त्रियांचे आयुष्य सुखवस्तू आहे पण प्रत्येकीला चकरणारा चकवा मात्र त्यांच्या आयुष्यात आलेले/असलेले पुरुष

आहेत. 'चकवा' आणि 'सोबत'मध्ये अपेक्षाभंगाने आलेले दुःख आहे. 'चकवा' ही कथा आपल्याला शं.ना. नदरे यांच्या 'सूर राहू दे' या नाटकाची आठवण करून देते. 'हक्क' आणि 'डिसिजन' मध्ये मात्र दुःखावर-निराशेवर मात करून कणखर निर्णय घेणाऱ्या नायिका आहेत. 'रॉग नंबर' ही खरेतर अपघाताने

घडलेल्या संवादातून सुरु झालेली गोष्ट. पण ती भलतेच वळण घेणार आहे म्हटल्यावर नायिका ठामपणे त्या वळणाचा शेवट करून टाकते. 'जीवनागणे' या कथेतील नायिकेचे आयुष्य, तिची बंडखोरी, आयुष्याने आणि माणसांनी दिलेले चटके यांनी जवळजवळ उध्वस्त झाले होते पण त्यातही पुन्हा आकस्मिकपणेच एक असा साथीदार भेटतो की या सर्व चळवयांवर थंड मलम लावून हळुवार फुंकर घालतो आणि तिच्या जगाण्याचे वाणू 'जीवनागणे' करून घ्यावे या कथा निवेदिताला म्हणजेच नायिकेच्या जवळच्या व्यक्तीला वाटते.

'जाणीव' आणि मेक ओव्हर' ह्या आधुनिक, बदलत्या काळातील प्रेम, लग्न, लिव इन रिलेशनशिप (लग्नाशिवाय एकत्र राहणे) किंवा आपल्या पती, मुलांच्या नजरेत चटपटीत म्हणजे त्यांच्या भाषेत 'स्मार्ट' दिसण्यासाठी करून घ्यावे लागणारे चेहरा, केस अशा बाह्य गोष्टीतील बदल या विषयांना स्पर्श करतात. थोड्या हलक्या, नर्म विनोदाचा शिडकावा घालत, हळूवारपणे हाताळण्याच्या या कथा नायिकांबरोबर वाचकालाही प्रसन्न करून जातात. 'मेकओव्हर' मधली, आईला 'मॉड' हो. माझ्या मैत्रीणीच्या आयांसारखी

केस आणिचेहेरा सुंदर करून घे असें म्हणणारी मुलगी जेव्हा तू ह्या 'मेक ओव्हर' मध्ये छान दिसतेय, पण तू आधी होतीस ना तशीच मला जास्त आवडतेस अशी पुरती जोडते तेव्हा आपल्या आजूबाजूच्या बऱ्याच घरातील मायलेकींचे प्रतिबिंब कथेत दिसत राहते.

कथासंग्रहातील शेवटची कथा 'स्वप्न' या कथेतला चकवा मात्र नात्यातला सुखद चकवा आहे. दोघांचे 'स्वप्न' पूर्ण करण्यासाठी आपल्या सहचारिणीला वास्तवाच्या चकव्यापासून दूर ठेवणारा आणि तिच्या मनाला आणि भावनेला जणणारा पती तिला 'स्वप्नपूर्ती'पर्यंत घेऊन जातो.

यातील स्त्रियांची आणि पुरुषांची ही व्यक्तिचित्रणे अत्यंत सशक्त आहेत. मध्यम आणि उच्च मध्यम वर्गाचे वातावरणही त्या माणसांच्या आयुष्यात घडणाऱ्या घटना आणि प्रसंगांसाठी आवश्यक आहे. त्यामुळेच कदाचित, कथेतील व्यक्तींच्या आयुष्यात येणारे 'चकवे' अधिकच चटकता लावून जातात.

- अलका गोडबोले
९९६७६६६६७०

हा ह्या मालिकेतला पहिलाच लेख असल्यामुळे थोडीशी प्रस्तावना...

मोहमद असीम नेहाल नावाच्या कवीची एक सुंदर कविता आहे - प्रत्येक भ्रम भिंतीचा प्रत्येक दगड म्हणजे त्या भिंतीच्या शांततेमध्ये दडलेली एक कथा आहे, त्यावरून एक हळूवार हात फिरव्या, जिवंत होऊन सांगतील ते तुम्हाला ह्या कथा - प्रेमाच्या, क्रोध्याच्या, मत्सराच्या, ओदर्याच्या आणि मृत्युच्याही, पण तुमच्या

छातीत एक हृदय पाहिजे ती शांतता ऐकण्यासाठी. साधारण तिथीच्या वयात माझ्या पायांना चाकं फुटली आणि त्यानंतर गेली २५-३० वर्षे, अडमतडमू तडतड बाजा

देशोदेशी

म्हणून ज्या दिशेला बोट बळेल, तिकडे भटकलो ते अशा कथा ऐकण्यासाठी. त्यातल्याच काही सांगण्याचा हा एक प्रयत्न! दक्षिण-पूर्व आशिया - ह्या भागात हजार-दीड हजार वर्षांपूर्वी एक अगदी वेगळ्या प्रकारचे साम्राज्य निर्माण झाले. सर्वसाधारण साम्राज्य तलवारीच्या धारेवर स्थापन होतात, दुर्बलांना आपल्या रथाच्या चाकाखाली फिरवून टिकतात आणि भाल्याच्या फेकीने नष्ट होतात. अशी साम्राज्य ह्या भागात अनेक होऊन गेली पाणिन (किंवा बागान), श्रीविजय, मजापहीत, ख्मेर, चंपा इत्यादी. पण मला अभिप्रेत आहे ते विचारांचं साम्राज्य, आपल्याच पूर्वजांनी स्थापन केलेलं. पण हे साम्राज्य पसरलं ते कोणाच्या हुकुमशाहीमुळे नाही तर भारतात उगम झालेल्या काही नव्या सांस्कृतिक, धार्मिक आणि कलाविषयक विचारांचा स्थानिक समाजात रचेच्छेजंे स्वीकार झाला म्हणून ह्या आपल्या परिचयाच्या विचारांमध्ये स्थानिक संवेदनांची गुंफा होऊन

त्यांचा आविष्कार केली विविध प्रकारे होऊ शकतो ह्याची थक करणारी उदाहरण आपल्याला व्हिएतनाम, कंबोडिया पासून ब्रह्मदेश, लंकेपर्यंत आज दिसतात. उदाहरणार्थ -

आपण सुरुवात करूया म्यानमार (ब्रह्मदेश) मधल्या इन्ते सरोवराच्या काठावर वसलेल्या इंडेन (Indein) नावाच्या एका छोट्या गावापासून. गावाबाहेर काही थोड्या एकरांच्या माळरानात, शेकडो बौध्दपागोडा कमी-अधिक पडझडीच्या अवस्थेत इथे पसरलेले दिसतील.

त्या मोडक्या भिंती, कोसळलेले कळस, विटांच्या फटीतून उगवलेलं गवत ह्या कडे दुर्लक्ष करून जरा त्यांच्या दरवाजा वरच्या महिर्पची निरखून पहा. त्यांची रचना, सजावट ह्यातील मूलभूत घटक आपल्या ओळखीचे दिसतील वण त्यांचा वापर अश्या पद्धतीने केला गेला आहे की त्यामध्ये

दिसणारी कोणा विसरलेल्या कलाकारांची सर्जनशीलता दृष्टी दिपणारी आहे. स्थानिक दंतकथेनुसार हे पागोडा सम्राट अशोकानेबौध्द धर्माचा प्रसार ब्रह्मदेशात करताना बांधविले. आणि नंतर ११व्या शतकात ब्रह्मदेशातल्या पागान साम्राज्याचा संस्थापक सम्राट अनवर्था (अनिरुद्ध) ह्याने त्यांचा जीर्णोद्धार केला. अर्थात उपलब्ध पुरातत्व शास्त्रीय पुराव्यानुसार मात्र हे सर्व पागोडा १२व्या शतकात सम्राट नरपती सिधु ह्याने बांधले. सम्राट नरपती सिधुची कारकीर्द ब्रह्मदेशाच्या इतिहासातला एक महत्त्वाचा टप्पा आहे. सर्व देशामध्ये एकच तिथी, एकच कायदा, बौध्द धर्माचे एकसूत्रीकरण अशा अनेक घटनांमधून ब्रह्मदेशाची मिळून एक स्वतंत्र ओळख त्यातून निर्माण झाली. पुढे मंगोल सैन्याच्या आक्रमणात पागान साम्राज्य नष्ट झाल्यावर इंडेनच्या शिवारातल्या ह्या वैशिश्यपूर्ण धर्मस्थळाचा लोकांना विसर पडला. आज त्यातील काही भागाचं पुनरुत्थान झालेलं आपल्याला दिसले. त्याची एक झळक खालील फोटोमध्ये - पहिले काही फोटो भग्नावस्थेत असूनही थक करणाऱ्या कलाकृतींचे, आणि शेवटचे काही, पुन्हा पूर्वीच्या वैभवात झळकणाऱ्या पागोड्यांचे!

सतीश जोशी
९८२०२२८७९

मराठी मनोरंजन विश्व

शुभमंगल ऑनलाईन

गेल्या आठवड्यात कलर्स मराठी वाहिनीवर 'शुभमंगल ऑनलाईन' ही नवी वैनदिन मालिका सुरु झाली आहे. वारंवारिक पाहता लग्न हा वधूवरच्या आयुष्यातील अतिशय महत्त्वाचा क्षण. पण सध्याच्या या लॉकडाऊनच्या काळात डिजिटल युगाला महत्व आलंय. अशीच शंतनु आणि शर्वरीच्या ऑनलाईन लग्नाची गोष्ट आपल्याला 'शुभमंगल ऑनलाईन' मालिकेतून पाहता येणार आहे. शंतनु सदावर्ते (सुयश टिळक) हा आजच्या पिढीचे प्रतिनिधित्व करणारा एअर लीडरमध्ये काम करणारा युवक आहे. त्याचा लग्न करायला नकार आहे. शर्वरी (सायली संजीव) ही विनधारत मनमिळावू आहे. शंतनु आणि शर्वरी यांचे नाते ऑनलाईन भेटौटून उलगडणार आहे. हे नातं ऑनलाईनच फुलत गेलं आणि यानंतर

रंगेला लॉकडाऊन दरम्यानचा ऑनलाईन सरोसहळा आणि ऑनलाईन लग्नाची तारेवरी कसरत म्हणजे ही नवीन मालिका 'शुभमंगल ऑनलाईन'. या मालिकेची निर्मिती सुबोध भावे (कान्हाज मॅजिक) यांची असून वैभव किंचाळकर यांनी या मालिकेचे दिग्दर्शन केले आहे. निर्माता या नात्याने सुबोध भावे म्हणाले, आम्ही याआधी कान्हाज मॅजिकतर्फे काही इव्हेंट्सची निर्मिती केली

होती. 'पुष्पक विमान' या चित्रपटाची निर्मिती देखील केली होती, पण मालिका निर्मितीची ही आमची पहिली वेळ आहे. लॉकडाऊनच्या काळात 'शुभमंगल ऑनलाईन' मालिकेची गोष्ट आली आणि ती आम्हा सगळ्यांना आवडली. या संदर्भात बोलताना प्रमुख - मराठी टेलिव्हिजन, वायाकॉम १८ चे दीपक राजाधिकाय म्हणतात, या मालिकेद्वारे आम्ही सद्यस्थिती दाखवण्याचा प्रयत्न करत आहोत. जेव्हा लग्नासारखी आयुष्यातील मोठी गोष्ट ऑनलाईन माध्यमातून करण्याचा निर्णय घेतला जातो, तेव्हा काय घडते, हे बघणे प्रेक्षकांनाही आवडेल. या मालिकेत सुरुवात कुलकर्णी-मोने, अमिता खोपकर, आनंद इंगळे, मिलिंद फाटक, अंकिता पनवेलकर यांच्या देखील भूमिका आहेत.

बिटरस्वीट

प्रत्येक भारतीय व्यक्तीसाठी अभिमानाची गोष्ट ही की 'बिटरस्वीट' नावाच्या मराठी चित्रपटाची बुरसान आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवासाठी निवड झाली आहे. मुळात ऊसतोड महिला कामगारांच्या समस्या आणि त्यांचे समाजाकडून होणारे शोषण हा या चित्रपटाचा विषय आहे. या चित्रपटाची कथा, पटकथा, दिग्दर्शन आणि संकलन हे अनंत महादेवन यांचे आहे. अनेक चित्रपटात यशस्वी भूमिका करणारी अभिनेत्री स्मिता तांबे तसेच अक्षया पुरव, विवेक चाबुकरकर, गुरु ठाकूर, विनायक दिवेकर, असित

रेडीज असे मान्यवर कलाकार या चित्रपटात आहेत. या चित्रपटाचे संवाद लेखन महेंद्र पाटील यांचे आहे. 'जिसेक' या महत्त्वाच्या पुरस्कारासाठीदेखील या चित्रपटाचे नामांकन झाले आहे. 'केरटफिल्म्स'ची निर्मिती असलेला हा

चित्रपट असून सुध्दा चॅटर्ली आणि शुभाशी दी यांनी या चित्रपटाची निर्मिती केली आहे.

- गोपेश आचवत
९८३३३६३९१

Are you on our Social Media platforms?

Visit us : www.parlekar.com

वृत्तविशेष

आशा खाडिलकर यांचा 'मातृशक्ती' पुरस्काराने सन्मान

विविध क्षेत्रात आपल्या नेतृत्व गुणांचा अघिट उसा उमटविणाऱ्या महिलांना राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी यांच्या हस्ते २८ सप्टेंबर या दिवशी राजभवन येथे प्रेरणादायी नेतृत्व पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्यात आले. त्यात सुप्रसिद्ध शास्त्रीय गायिका आशा खाडिलकर यानांही या गौरवण्यात आले. प्रदीर्घ सांगितीक कारकिर्दीबरोबर सामाजिक बांधिलकीचे भान जपण्याच्या त्यांच्या प्रयत्नांमुळे त्यांना हा पुरस्कार देण्यात आला आहे असे 'लीडिंग लेडी फाउंडेशनच्या' प्रिया सावंत यांनी नमूद केले.

युवासेनेतर्फे 'ऑक्समिटरचे' वाटप

युवासेना विलेपार्ले विधानसभेतर्फे युवकांचे नेतृत्व, युवासेना सचिव वरुण सरदेसाई यांच्या वाढदिवसानिमित्त विलेपार्ल्यातील सोसायटी, चाळी यांच्या बरोबरीने लोकमान्य सेवा संघ, स्वातंत्र्यवीर सावरकर केंद्र, दिशा कर्णबधीर शाळा अशा सामाजिक संस्थांना 'ऑक्समिटरचे' वाटप करण्यात आले. तसेच युवकांसाठी करीअर मार्गदर्शन शिबीर आयोजित करण्यात आले होते. यावेळी मुख्यमंत्री उध्दव ठाकरे यांनी महाराष्ट्र कोरोना मुक्त करण्यासाठी 'माझा परिवार..माझी जबाबदारी..' या सुरु केलेल्या अभियानाची पार्लेकरंना माहिती देण्यात आली. .

लोकमान्य ज्येवा संघ, पार्ले ग्राहकपेठ २०२०

कोविड१९ च्या प्रादुर्भावामुळे सर्व जगातील जनजीवन ठप्प झाले होते, परंतु आता लॉकडाऊनची बंधने हळूहळू शिथिल होत असल्यामुळे, संस्थेच्या ग्राहकपेठेत सहभागी होणारे उद्योजक ग्राहक पेठेविषयी सातत्याने विचारणा करत आहेत. त्यामुळेच नव-उद्योजकांच्या तसेच गृहउद्योजकांच्या आर्थिक व्यवहारास चालना देण्यासाठी, सध्या परिस्थितीतील सर्व सरकारी नियमांचे पालन करत मर्यादित स्वरूपाची संस्थेची ग्राहक पेठ शुक्र. दि.३० ऑक्टो.ते रवि. दि.८ नोव्हेंबर या कालावधीत संपन्न होणार आहे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अंमतीत डॉ.अजित जोशी यांची निवड

भारतातील लोकसंख्येला गुणवत्तापूर्वक व नाविन्यपूर्ण शिक्षण देऊन संशोधनाच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने भारत सरकारने नवीन

'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०' चा मसुदा तयार केला आहे. या मसुदाबाबत सुचना व अभिप्राय मिळवण्याच्या दृष्टीने शिक्षण क्षेत्रातील तज्ञांचा एक कार्यबल गट बनवण्यात आला आहे. या गटाने काही उराविक कालावधीत मसुदातील प्रत्येक मुद्द्याचा अभ्यास करून अहवाल सादर करणे अपेक्षित आहे. या समितीत शिक्षण क्षेत्रातील अनेक तज्ञांच्या बरोबरीने पार्लेटिळक व्यवस्थापन महाविद्यालयाचे डॉ.अजित जोशी यांचाही समावेश करण्यात आला आहे ही पार्लेकरांसाठी निश्चितच अभिमानाची बाब आहे. त्यांच्या या निवडीबाबत त्यांचे मनापासून अभिनंदन.

पार्ल्यात 'मनसे' अँवटीख

विलेपार्ले प्रभाग क्रमांक ८४ मधील तेजपाल स्कीम क्र. १ येथील रस्त्यावरील मलनिस्सारण वाहिनीमधील मॅन होल कित्येक दिवसांपासून स्वच्छ करण्यात आले नसल्याची तक्रार रहिवाशांनी केल्यानंतर 'मनसे' सचिद्विणीस संदीप दळवी व विभाग अध्यक्ष सुधाकर तांबोळी यांच्या मार्गदर्शनाखाली महिला विभाग अध्यक्ष अस्मिता काळे आणि शाखाध्यक्ष समीर काळे यांनी त्वरित पातळीकच्या संबंधित खात्याशी संपर्क करून तक्रारीचे निवारण केले.

त्याचबरोबर याच विभागात येणाऱ्या चाळीतील एका युवतीचा शाखाध्यक्ष समीर काळे आणि उपशाखा अध्यक्ष वनभ मोरे यांच्या उपस्थितीत अंधेरी पोलीस स्टेशनमधील इन्स्पेक्टर शिवाजीराव पावडे व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी अतिशय चातुर्याने जीव वाचवला. त्यांच्या या उत्तम कामगिरीसाठी 'मनसे' च्या ८४ प्रभागातील पदाधिकाऱ्यांनी संबंधित पोलीस टीमचा सकारा केला.